

П А Р Т Ы Й Н А Е Ж Ы Ц Ц Ё

СХОД ПАРТЫЙНАГА АКТИВА МЕНСКОЙ АРГАНІЗАЦЫІ

28 лістапада ў памяшканні Дома Урада адбыўся сход менскага гарадскога партыйнага актыва. Сход абмеркаваў пастанову ЦК ВКП(б) «Аб пастанові партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». На сходзе прысутнічала 1300 камуністаў.

З дакладам аб пастанове ЦК ВКП(б) выступіў сакратар Менскага абкома і гаркома КП(б) тав. Матвееў. У сваім дакладзе тав. Матвееў спыніўся на вельмі важным значэнні «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», які ўзбройвае нашы кадры марксізмам-ленінізмам. Выхад у свет «Сталінскага падручніка па гісторыі ВКП(б) з'яўляецца буйнейшай падзеяй у жыцці нашай партыі, у жыцці нашай краіны.

Пастанова Цэнтральнага Камітэта аб партыйнай прапагандзе ў сувязі з выхадом гісторыі ВКП(б) ажывіла новую паласу ў разгорнутай прапагандзе, у авалоданні нашымі кіруючымі кадрамі, савецкай інтэлігенцыяй тэорыяй Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна.

— «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», — гаворыць тав. Матвееў, — з'яўляецца навуковай энцыклапедыяй марксізма-ленінізма, падмаца на неабходную вышнюю справу партыйнай прапаганды. Гісторыя ВКП(б) у першую чаргу з'яўляецца да нашых кадраў, да нашай інтэлігенцыі.

Тав. Матвееў заклікаў партыйны актыв на баявую ажыццявіць рашэнні ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе, дапамагчы камуністам, камсамольцам, савецкай інтэлігенцыі, непартыйным большавікам авалодаць марксізма-ленінізма тэорыяй. Неабходна арганізаваць лекцыі, кансультацыі, даклады па пытанні філасофіі, гісторыі ВКП(б), якія дапамогу нашым кадрам у самастойным вывучэнні «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Па дакладу тав. Матвеева разгарнуліся спрэчкі. Усе выступаўшыя таварышы падкрэслівалі аб вельмі палітычным уздыме сярод камуністаў, савецкай інтэлігенцыі і ўсіх працоўных у сувязі з выхадом гісторыі ВКП(б). Партыйная і непартыйная большавія гарыць жаданнем авалодаць марксізма-ленінізмам, авалодаць рэвалюцыйнай тэорыяй.

— Наш калектыў, — гаворыць тав. Цырлін (партарганізацыя Бельдзяржвыдавецтва), — у большасці сваёй складаецца з інтэлігенцыі, якая можа самастойна вывучыць гісторыю ВКП(б). Залучае райкома і гаркома партыі — асацыя партарганізацыі практычную дапамогу. Адак, тав. Матвееў у сваім дакладзе не спыніўся на канкрэтных мерапрыемствах партарганізацыі па пытанню правядзення ў жыцці гістарычнай пастановы ЦК ВКП(б).

Загальны парткабінетам завода Імя Мяснікова тав. Терэшковіч гаворыць аб вельмі важным значэнні пастановы ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. Ён крытыкуе Кагановіч райком партыі, які ў сваёй пастанове ад 23 лістапада (зьяа, дарэчы, атрымана ў партарганізацыі 23 лістапада!) абавязваў партарганізацыі ажыццявіць усю работу па папулярызацыі пастановы ЦК ВКП(б) да і снежня.

Змястоўна выступіў тав. Юмскі, які асацыяваў увагу партыйнага актыва на арганізацыю лекцыі і дакладаў, зусім правільна крытыкаваў нездаваль-

няючую работу журналу «Большавік Беларусі». — У нас ёсць многа прапагандаў, — гаворыць ён, — якія гатовы ў адзін дзень выступаць з дзесяці дзесяці дакладамі па розных пытаннях Адак, — дрэнная якасць лекцыі, зніжэнне ўзровень партыйнай прапаганды.

Загальны аддзел партыйнай прапаганды і агітацыі ЦК КП(б) тав. Бедзін гаворыць аб вельмі важным значэнні «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» і ідэяльным жыццём нашай партыі. Ён спынае увагу партыйнага актыва на значэнні друку ў справе разгорвання партыйнай прапаганды.

Тав. Бедзін раскавае аб фактах скажэнняў пастановы ЦК ВКП(б). У партарганізацыі смаленскага торфавога камуністы абмяркоўвалі пастанову ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. На гэтым сходзе ўзнікла пытанне, як быць з гурткам. Парашылі ставіць на галасаванне. За астаўленне гуртка галасавала 7, супроць — 8. Такім чынам, пастанавілі гурток ліквідаваць.

— З вельмі важным палітычным уздымам, — гаворыць тав. Вігдаровіч (дацэнт Мелітэўскага), — сустрэла савецкая інтэлігенцыя пастанову ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. Многія прафесары, дацэнты, выкладчыкі, партыйныя і непартыйныя большавікі прыступілі да самастойнага вывучэння гісторыі Усесаюзнай камуністычнай партыі.

Прапагандыст Менскага чыгуначнага вузла тав. Верамейчык раскавае аб вольным сваёй асабістай работы над кнігай, якая авалоданнем тэорыяй марксізма-ленінізма. Работа над творами Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна дапамагла яму магчыма вырасці ў кваліфікаванага прапагандаста — партыйнага работніка.

У спрэчках выступалі тт. Буталін (сакратар савецкіх пісьменнікаў), Рапапорт (сакратар Менскага гаркома КПСМБ) і іншыя.

Сход партыйнага актыва прыняў пастанову, у якой цалкам і поўнасьцю адрае гістарычную пастанову ЦК ВКП(б) «Аб пастанові партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

«Партактыў» адзначае, — гаворыцца ў прынятай пастанове, — што гістарычнае рашэнне Сталінскага Цэнтральнага Камітэта нашай партыі насытана глыбокім палітычным зместам і багата савецкай ідэяльнай думкай, змяняе новую паласу ў арганізацыі большавіцкай прапаганды, новы ўздым ідэяльнага жыцця нашай партыі і ўсёй краіны.

Гістарычная пастанова ЦК ВКП(б) аб разгорнутай партыйнай прапагандзе — гэта большавіцкая праграма дзейнасці ўдэй нашай партыі, для кожнага партыйнага і непартыйнага большавіка.

Сход партыйнага актыва даручыў гаркому, райкому, прывічным партарганізацыям глыбока растлумачыць партыйным і непартыйным большавікам горада Менска гістарычную пастанову ЦК ВКП(б) аб пастанові партыйнай прапаганды. Сход падкрэсліў неабходнасць правядзення ў жыцці гэтай пастановы, баявой праграмы дзейнасці кожнай партарганізацыі.

Сход партыйнага актыва з вельмім уздымам прыняў правільнае рашэнне працоўных усяго свету таварышу Сталіну.

ЯК У ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ АДНОСЯЦА ДА СІГНАЛАУ ПРАЦОЎНЫХ

(Ад спецыяльнага карэспандэнта «Правды»)

Своечасовае рэагаванне на сігналы і скаргі камуністаў і беспартыйных дапамагае партыйнай арганізацыі хутчэй ускрыць і знішчыць памылкі, ачысціць ад варажых людзей, узяць болейвольнасць арганізацыі. На жаль, такіх большавіцкіх адносін да сігналаў працоўных няма ні ў апаратах ЦК КП(б) Беларусі, ні ў многіх абкомах і райкомах партыі.

У любым аддзеле ЦК КП(б) Б лжэжыць сотні рэгістрацыйных карткаў на паступіўшыя ў аддзел пісьмы і скаргі. Але які лёс гэтых сопець сігналаў, што па іх зроблена, якія рэзультаты — гэтага ніхто скажаць не можа.

Яшчэ ў 1937 годзе і ў пачатку бягучага года савецка-гандлёвы аддзел ЦК КП(б) Беларусі накіраваў у абласныя і раённыя камітэты партыі, у розныя ўстановы і наркаматы 480 пісем, у тым ліку, прыкладна, 150 пісем аб варажых справах. Так, у Варашылаўскім райком партыі горада Менска яшчэ год назад была паслана заява аб сувязі аднаго з адказных савецкіх работнікаў Беларусі, нейкага Г., з варажым народам. Часу, здавалася б, прайшло дастаткова для таго, каб правярць заяву і паведаміць аб выніках. Але ні Варашылаўскі райком, ні іншыя райкомы ўстаноў, у якія накіроўваліся скаргі і пісьмы, да гэтага часу не ўласціліся лая адказаў. А савецка-гандлёвы аддзел не кантраляваў паступленне адказаў, працягла бяспечна, дабрадупінаў.

20 сакавіка гэтага года савецка-гандлёвы аддзел ЦК КП(б) Беларусі накіраваў у абласныя і раённыя камітэты партыі і наркаматы 480 пісем, у тым ліку, прыкладна, 150 пісем аб варажых справах. Так, у Варашылаўскім райком партыі горада Менска яшчэ год назад была паслана заява аб сувязі аднаго з адказных савецкіх работнікаў Беларусі, нейкага Г., з варажым народам. Часу, здавалася б, прайшло дастаткова для таго, каб правярць заяву і паведаміць аб выніках. Але ні Варашылаўскі райком, ні іншыя райкомы ўстаноў, у якія накіроўваліся скаргі і пісьмы, да гэтага часу не ўласціліся лая адказаў. А савецка-гандлёвы аддзел не кантраляваў паступленне адказаў, працягла бяспечна, дабрадупінаў.

Важнейшыя пісьмы і заявы часта астаюцца лойці час неразглежанымі, спіхваюцца супрацоўнікамі апарата ЦК КП(б) Беларусі аднаму. 21 студзеня савецка-гандлёвы аддзел атрымаў заяву аб сувязі аднаго з работнікаў з варажым народам. Заява праляжала ў аддзеле да 23 сакавіка і толькі тады бы-

ла накіравана на расследаванне. Аднак яшчэ няма.

У аддзел кіруючых партыйных органаў у лістападзе мінулага года паступіў кампраметуючы матэрыял аб сакратару Асіпаўскага райкома Фельдмане. 20 лістапада матэрыял быў перададзены работніку аддзела тав. Жулега. 11 студзеня бягучага года той-жа матэрыял быў перададзены другому работніку аддзела — тав. Касому. Але толькі 10 жніўня матэрыял быў адпраўлены Магілёўскаму абкому. Сакратар райкома быў знят з работы толькі праз многа месяцаў пасля паступлення ў ЦК КП(б) Беларусі матэрыялаў. Вось рэзультат валакаты.

Такія-ж адносіны творача і ў сельскагаспадарчым аддзеле ЦК КП(б) Беларусі. У студзеня бягучага года аддзел атрымаў сігнал аб неблаганапавучы ў Веткаўскім райкоме партыі. Пісьмо было перададзена інструктару аддзела Ляхману. Што-ж зрабіў інструктар? Ён адаслаў пісьмо сакратару райкома Кожару, супроць якога на сутнасці і была накіравана скарга. Справа заглохла. А нядаўна Кожар быў знят з работы Гомельскім абкомам.

Былі інструктары сельскагаспадарчага аддзела ЦК КП(б) Беларусі Ляхман аставаўся глухім да важнейшых сігналаў, якія яму даручалася правярць. Многія пісьмы і скаргі, паступаўшыя да Ляхмана, аставаліся без вынікаў, у тым ліку, напрыклад, заява аб шпундніцтве ў Круцкім і Журавіцкім раёнах і інш.

Многа важных заяў атрымаў намеснік загадчыка сельскагаспадарчым аддзелам ЦК КП(б) Беларусі тав. Кудракоў. За ім лічыцца заява аб адносінах у калгасе «Чэлюскінец», просьба аб звярненне калгаса зямлі, аднаго саўтасам Касцюковіча раёна, і дзесяці іншых вельмі сур'ёзных пісем.

Можна было б прывесці многа такіх фактаў небольшавіцкіх адносін да сігналаў працоўных, выпрацоўчых варажых і цёмных спраў ў розных арганізацыях Беларусі. Як ні дзіўна, Бюро ЦК КП(б) Беларусі не цікавілася праходжаннем скарг, не вылучае іх. Людзі, па віне якіх на працягу многіх месяцаў «смажыцца» вострыя палітычныя сігналы, не прынятыя да аднаўсенні.

Б. ЗОЛАТАУ.

«Правда» 28 лістапада 1938 г.

СОВЕЦКАЯ ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ ВЫРАЖАЕ СВАЁ АБУРЭННЕ ЯЎРЭЙСКИМІ ПАГРОМАМІ У ГЕРМАНІІ НА МІТЫНГУ У МАСКВЕ

27 лістапада ў Вялікай зале Маскоўскай Дзяржаўнай кансерваторыі адбыўся многалюдны мітынг савецкай інтэлігенцыі, арганізаваны Праўленнем Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР і Праўленнем Саюза савецкіх архітэктараў у сувязі з яўрэйскімі пагромамі ў фашысцкай Германіі.

На мітынг сабралася каля 2000 чалавек. Тут прысутнічалі віднейшыя архітэктары, артысты, кампазітары, музыканты, скульптары, мастакі, пісьменнікі, драматургі і кінарэжысёры.

Мітынг адкрыў пісьменнік А. Н. Толстой, які сказаў моцную і яркую прамову.

— Параўноўвайце, як гэта часта робіцца, фашысцкі рэжым у сярэднявечным, — сказаў А. Н. Толстой, — азначыць зневажальна сярэднявечнае. Фашысцкі рэжым у Германіі няма з чым параўноўваць, таму што ні адна краіна за ўсю чалавечую гісторыю не перажывала такой ганьбы...

Фашызм — гэта чорны інтэрнацыяналі буйнага капітала, і расавае тэорыя — гэта толькі метад разбэшчвання дробнабуржуазных мас і фарміравання чорных кадраў для будучай вайны з Саюзам ССР і ў даны момант для яўрэйскіх пагромаў...

— Німа можаў нашаму абурэнню! — заклікаў А. Н. Толстой.

Слова атрымлівае прэзідэнт Усесаюзнай Акадэміі архітэктары В. А. Веснін.

— Ва ўсім у памяці, — гаворыць ён, — як у Германіі былі выгнаны тысячы яўрэяў, выдатных прадстаўнікоў навукі і мастацтва. Следам за імі ўехаў многа немцаў, якія не маглі вынесці гэтай ганьбы. Гевста з Германіі людзей навуцы і культуры было немінуема, бо фашызм граміць навуку, падлілі кнігі, гасілі ўсюкую навуковую ініцыятыву.

Усхваляваную прамову сказаў народны артыст РСФСР С. М. Міхалюк.

— Завібаць, грабіць, паліць, разбураць, насільнічаць — гэта прызначэнне фашызма, яго прырода, яго жыццёвыя мэты. Але ён будзе вынічан у сваім уласным шаленстве. Яўрэйскія пагромы — гэта сударгі фашызма.

Пад гарачыя апладысменты ўсіх сабраўшыхся С. М. Міхалюк заклікаў:

— Спраўдзіце чалавечы ўласны сэрца ў вялікай Сталінскай Канстытуцыі, агаляючай свабоду і шчаслівае жыццё ўсяму народу і працоўным СССР, падняўшым пад кіраўніцтвам нашай вялікай партыі і яе геніяльных правядоўцаў Леніна і Сталіна 21 год таму назад вялікі сляг вызвалення чалавечтва.

І ўся зала апладыруе тав. Аляксандрава, калі ён гаворыць:

— Мы высока ўзнімем сляг камунізма, які выдас чалавечтва ў светлае царства свабоды і шчасця! Мы гаворымся нашай Канстытуцыяй, забяспечваючы ўсім людзям, незалежна ад іх нацыянальнасці, права на працу, на адпачынак, права на шчасце.

Удзельнікі мітынга па прапанове пісьменніка В. П. Катаева аднагалосна прынялі рэзалюцыю, у якой інтэлігенцыя Масквы вырамае свой гнёў і абурэнне фашысцкімі бесчалавечымі звесткамі і насільнімі над безабароннымі яўрэйскім насельніцтвам.

Далучаючы да голасу ўсяго чалавечтва свой голас спачування афірмам яўрэйскіх пагромаў у Германіі, прадстаўнікі інтэлігенцыі Масквы заклікаюць:

«Мы вядзем, што германскі народ стваральнік вольнай культуры, народ, які вылучыў вялікіх мысліцеляў, пісьменнікаў і вучоных, не мае дачынення да звесткаў фашысцкіх ізверстваў. Разам з германскім народам мы вядзем, што развешчае тая крамешная ноч, у якую фашызм награвуў зараза Германію і ў якую ён імкнецца ўвергнуць усё чалавечтва».

(ТАСС)

Хмелью, — Мы поўны любві і спачування да тых, хто з'яўляецца афірмам фашысцкага гнёту.

На мітынг — пісьменнік Л. С. Сабалеў.

— Як увяць сабе — наглядна, рэальна, — гаворыць ён, — тое, што адбываецца дзясю ў цэнтральнай частцы Еўропы ў другой чвэрці XX века? Для гэтага неабходна зрабіць вельмі намаганне над сваім выobraжэннем. Гэта вельмінае намаганне патраба для таго, каб адлюстніць у сваім мазгу многія выявы, бяспрэчна стаўшыя прывычнымі: культура; права; XX век. Але нават і пры гэтай умова, гвалтоўна павялічыў свой мозг да ўзроўню паняццёва сярэднявечнага, не можам усё-такі ўбачыць у сваім выobraжэнні, што штодзёна адбываецца ў гарадах Германіі...

З выключнага пепельнага гаворыць тав. Сабалеў аб сваёй радзіме, аб радзіме ўсяго працоўнага чалавечтва — Савецкім Саюзе.

— Абураенне і гнёў ахватваюць нас савецкіх інтэлігентаў пры кожным новым паведамленні аб аверскай распаўсюджанні фашысцкай над яўрэямі, — гаворыць народны артыст РСФСР Н. С. Ханюев. — Апаляхненні ў сваёй расавай нянавісці фашысты арганізавалі яўрэйскія пагромы. Жакі і сур'ёзныя перад звесткам фашысцкіх банд.

Пасля выступлення аслушанага дэпутата мастацтва Г. А. Герасімава слова атрымлівае заслужаны дэят мастацтва Г. В. Александрэў. Ён раскавае:

— Некалькі год таму назавал пасля аднаго з антысеміцкіх выступленняў фашыстаў у Злучаных Штатах Амерыкі была праведзена анкета сярод славуці людзей. Гэту анкету атрымаў славуці кінарэжысёр Чарлі Чаплін.

— Я не магу сабе ўявіць, — сказаў Чаплін, — каб у наш час гэтыя фашысцкія пагромы мелі сур'ёзнае значэнне, але тое, што над фашыстам смяюцца больш, чым нада мной, гэта мяне непакоіць.

У невяротных адносінах Чаплін праўбо смежны і жалкі сярбы фашысцкіх варажых ваваружыч назавола гісторыі. Але ў гэтай саркастычнай заяве таленавітага артыста, метка і астраўна вымовеўшага фашыстаў, адлюстраваліся бяспечна і павярхоўна разумна нарастаючых падзей нара ўсяму свету патаў разгаварваць з фашызмам на іншай мове.

І ўся зала апладыруе тав. Аляксандрава, калі ён гаворыць:

— Мы высока ўзнімем сляг камунізма, які выдас чалавечтва ў светлае царства свабоды і шчасця! Мы гаворымся нашай Канстытуцыяй, забяспечваючы ўсім людзям, незалежна ад іх нацыянальнасці, права на працу, на адпачынак, права на шчасце.

Удзельнікі мітынга па прапанове пісьменніка В. П. Катаева аднагалосна прынялі рэзалюцыю, у якой інтэлігенцыя Масквы вырамае свой гнёў і абурэнне фашысцкімі бесчалавечымі звесткамі і насільнімі над безабароннымі яўрэйскім насельніцтвам.

Далучаючы да голасу ўсяго чалавечтва свой голас спачування афірмам яўрэйскіх пагромаў у Германіі, прадстаўнікі інтэлігенцыі Масквы заклікаюць:

«Мы вядзем, што германскі народ стваральнік вольнай культуры, народ, які вылучыў вялікіх мысліцеляў, пісьменнікаў і вучоных, не мае дачынення да звесткаў фашысцкіх ізверстваў. Разам з германскім народам мы вядзем, што развешчае тая крамешная ноч, у якую фашызм награвуў зараза Германію і ў якую ён імкнецца ўвергнуць усё чалавечтва».

(ТАСС)

ГРУБАЕ ПАРУШЭННЕ СОВЕЦКІХ ЗАКОНАЎ

(Ад карэспандэнта «Звядзды» па Віцебскай вобласці)

У асобных раёнах Віцебскай вобласці груба парушаюцца рэвалюцыйнае заканапава.

У Чашніцкім раёне выхаваная работа палімянецца масавымі штрафамі. Вось характэрныя прыклады.

Агульным сходам калгаснікаў сельскагаспадарчага аддзела імя Сталіна вынес рашэнне, згодна якому калгаснікам тт. Талею, Полянцу за парушэнне працоўнай дысцыпліны забараняецца на працягу 21 дня выходзіць на работу.

Пастановай агульнага схода калгаснікаў арцелі «Колас» знята з работы прыбяральшчыца канцылярыі калгасніка Швелько са спісаннем з яе «за дрэнную прыборку канцылярыі», бы праняты заробленыя у жніўні прададзены.

У Полацкім раёне агульным сходам калгаснікаў сельскагаспадарчага аддзела імя Сталіна вынес рашэнне, згодна якому павышчыць заробкі на 5 рублёў.

У самім абласным цэнтры — г. Віцебску таксама няма вынікаў грубага ігнаравання савецкіх законаў. Прычым парушаюцца законы якраз тых, хто заклікаў іх сурова захаваць.

23 кастрычніка была незаконна выселена з кватэры на Савецкай вул. дом № 30, сям'я Краснашчыкоў. Гэта незаконнае выселенне зроблена гарадскім інжынерам тав. Фрайманам. Для таго, каб прымуць Краснашчыкоў высіліцца, інжынер Фрайман наўмысна разбурыў дах і дымаход у іх кватэры. Былі пущаны ў ход таксама пагрозы арышту і т. д.

У Віцебску ёсць толькі адна гасцініца. Але воль ўжо некалькі месяцаў яе палову гасцініцы заняў горсавец Ляўцін, які прыязджаюць з розных гарадоў і раёнаў, не маюць месца для налэга.

У асобных раёнах чагладаюцца выпадкі перавышэння ўдзельнікам незаконна дзейнасці з боку работнікаў міліцыі. Так, напрыклад, начальнік міліцыі Чашніцкага раёна Ляховіч лаў старэйшага калгасна «Тоўпіна» Сідаровіча згодна з волькам у калгасішчы Літвічы, якому быў пасланы запаводны ў паказаным месцы. Згодна з тэлефонам і лаят ордэр на правядзенне волькіна не быў выписан. Аб гэтым факце вядома вольскай абласной міліцыі, ад-

нак Ляховіч да аднаўсенні не прыняў. Ведаў аб гэтым і былы пракурор Чашніцкага раёна Курашеў, але ён наўмысна не прымаў ніякіх мер.

Дарэчы, некалькі слоў аб гэтым Курашеў. Пасля таго, як ён праваліў работу ў чашніцкай пракуратуры, прывічным райвыканкам не знайшоў нічога лепшага, як зацвердзіць яго суддзёй. І ўжо будучы суддзёй, Курашеў працягвае груба скажаць савецкія законы.

18 кастрычніка ён судзіў двух работнікаў сельпо—Карасіка і Тэпана, абвінавачваючы іх у абмерзванні пакупкі, коў. Не дапрасіўшы нават абвінавачваемых і не заслушаўшы паказанняў 14 сведкаў, ён асудзіў Карасіка на 4 год, і Тэпана на 5 год пазбаўлення волі.

Гэты, з дазволу сказаць, «суддзё» не дае магчымасці абаронцам азнаямляцца са справамі падушчым.

Толькі нядаўна знят з работы слепы Мехавіч райпракуратуры Іванішкі. Гэты «большавіцкі» закон на працягу 7 месяцаў марынаваў скаргу калгаснікаў калгаса «Новае жыццё» тав. Васільева на блыта старошыню калгаса Аляксандрава, які сістэматычна парушаў статут сельскагаспадарчага аддзела і раскрадваў дзяржаўныя і калгасныя грошы.

За апошні час некаторыя нарэдзі аслабілі барацьбу з раскрадкамі і раскрадкамі савецкай ідэяльнасці. Багупшэўскі народ, напрыклад, палічыў магчымым вынесці ўмоўны прыгавор загадчыку складам месце Сіневу, які раскраваў 1200 руб. калгасных грошай. Справа конікоха Замостыцкага дэпутата Калова, які раскраваў вялікую колькасць аўса, была спынена... за адсутнасці састава алачымства. Такіх прыкладаў—няма.

Дагэтуль яшчэ не ліквідавана практыка пасылкі работнікаў пракуратуры і суда ў якасці ўпаўнаважаных на розных кампаніях. Так, пракурор Ветрынскага раёна тав. Абрамовіч з 1 па 20 лістапада з'яўляўся ўпаўнаважаным у сельскае, памочнік тав. Давыдоўскі наогул базывоўна сядзець на сяле ў якасці ўпаўнаважанага. У рэзультате, пракуратура амаль уесь час знаходзіцца на замку.

Раённыя арганізацыі не ствараюць належных умоў для работы суддзёў. У мехавіцкім нарэдзе, з-за адсутнасці памяшкання, суд замест таго, каб самаму ухадзіць на варду ў другі пяток, просіць прысутных аслабіць памяшканне.

Касацыйная калегія абласнога суда з-за адсутнасці памяшкання праводзіць свае нарэды арыштушыся ў кутку за шафамі.

З. ЛАРСАУ.

МЕРАПРЫЕМСТВЫ МАГІЛЕЎСКАГА ГАРКОМА КП(б)Б

Магілёўскі гарком КП(б)Б намяціў рэд мерапрыемстваў па растлумачэнні пастановы ЦК ВКП(б) «Аб пастанові партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Гарком завяршыў з работнікаў гаркома і партыйнага актыва групу з 17 таварышоў для аказання дапамогі партыйным партыйным арганізацыям у растлумачэнні пастановы ЦК ВКП(б).

23 лістапада на шуккавай фабрыцы адбылася лекцыя для самастойна працуючых над творами класікаў марксізма-ленінізма, на тэму: «Як правільна вяд кніга».

25 лістапада ў Доме партасветы для інтэлігенцыі горада адбылася лекцыя на тэму: «Варашава — стварэнне сацыял-дэмакратычнай работай партыі ў Расіі».

26-га партактыў горада праслухаў лекцыю на тэму: «Аб кнізе Леніна «Што рабіць?»

П Р Ы Ё М У ПАРТЮЮ

Лепельская партарганізацыя за 10 месяцаў 1938 года, кіруючыся ўказанымі ЦК ВКП(б) аб індывідуальным адборы ў рады партыі лепшых людзей, прыняла ў рады КП(б)Б 60 чалавек кандыдатамі і 29 членамі партыі.

Сярод прынятых—лепшыя людзі горада і вёскі: депутат Вярхоўнага Савета БССР тав. Е. К. Кішчанка, знаная трактарыстка Валасоўскай МТС тав. М. Зуева, крывасавец станцыі Лепель І. Р. Кіслаў і іншыя.

БІБЛІЯТЭКА У ДАПАМОГУ ВЫВУЧАЮЧЫМ ГІСТОРЫЮ ВКП(б)

Рэчыца. (Спец. нар. «Звядзды»). Рэчыцкая раённая бібліятэка падрыхтавала спецыяльны аддзел у дапамогу вывучаючым гісторыю ВКП(б). У гэты аддзел адбрана да 5 тыс. таму кніг класікаў марксізма-ленінізма, па гісторыі, эканоміцы, мастацкай літаратуры і наглядным матэрыял. Бібліятэка арганізавала выставкі па асобных тэмах курса гісторыі ВКП(б).

Для кожнай тэмы падобрана адпаведная літаратура і мастацка-выяўленчы матэрыял, як фото і рэпродуцыі з карцін, адлюстроўваючых жыццё работнікаў і сялян у дзяржаўнай Радзі, работу партыі ў падполлі, дзейнасць таварыша Сталіна ў рабочым руху Закаўказзя і т. д.

Бібліятэка арганізавала кансультацыю для вывучаючых гісторыю ВКП(б) па падбору літаратуры для заняткаў.

КУСТАВЫЯ СХОДЫ НАСТАЎНІКАЎ

Моцілаўскі сельскі райком партыі правёў куставыя сходы настаўнікаў. На сходах работнікі райкома рабілі даклады аб гістарычным значэнні «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» і неабходнасці глыбокага вывучэння марксізма-ленінізма.

Выступаўшыя настаўнікі крытыкавалі райком за недастатковую увагу раёна сярэд інтэлігенцыі і цэтравалі ад райкома партыі дапамагчы ім у авалоданні марксізмам-ленінізмам.

Раённы сход сельскай інтэлігенцыі

ПРАПОЙСК. Днямі райком партыі правёў раённы сход сельскай інтэлігенцыі, на якім прысутнічала 260 чалавек. Сярод удзельнікаў схода — настаўнікі, аграномы, урачы, заатэхнікі, бухгалтары, партыйныя, савецкія і гаспадарчыя кіруючыя кадры.

Савецкая інтэлігенцыя заслухала даклад аб пастанове ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. У спрэчках ім ступіла больш 20 чалавек, якія выказвалі шчырую паддаку партыі Леніна.

— Сталіна за вялікія клопаты аб савецкай інтэлігенцыі.

Таварышы крытыкавалі райком партыі за недастатковую увагу і клопаты аб інтэлігенцыі, за недастатковае ўважэнне яе ў грамадскае жыццё раёна. Выступаўшыя прабавалі арганізаваць кансультацыі, лекцыі, даклады па гісторыі ВКП(б), філасофіі, каб аказаць дапамогу таварышам індывідуальна вывучаючым «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)».

ПАДАРУНАК ГЕРАІ

НАСТАУЌНІЦТВА БАГУШЭЎСКАГА РАЁНА

Заўвагі дырэктара школы

«Авалодць ланізмам — у гэтым важнейшая задача работнікаў вышэйшай школы, у гэтым важнейшая задача савецкага студэнцтва».

Гэтыя словы, сказаныя галавой савецкага ўрада таварышам В. М. Молатавым на Усесаюзнай нарадзе работнікаў вышэйшай школы, поўнасьцю адносяцца і да настаўнікаў сярэдняй і ніжэйшай школы. Без авалодання большавізмам немагчыма паспяхова выкананне ўскладзенай на народнага настаўніка задачы — выхаванне дзяцей у камуністычным духу.

Як жа настаўлена палітычнае выхаванне настаўнікаў у нашым Багушэўскім раёне?

Пастанова ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандае практычна вучыць нас, як трэба вивучаць гісторыю партыі, авалодць большавізмам. Асабіста я ўзгадваю, што самастойная работа над вивучэннем класікаў марксізма-ленінізма для настаўнікаў, якія прывыклі працаваць над кнігай, з'яўляецца лепшым металам авалодання рэвалюцыйнай тэорыяй.

Настаўнікі нашага раёна дэталёва авалодалі з гэтай пастановай ЦК партыі. Але практычна да вивучэння гісторыі партыі мы яшчэ не прыступілі. Раённы парткабінет сваю работу не перабулаваў. Кваліфікаваная кансультацыя не арганізавана. Наогул уся арганізацыйная работа на практычнай рэалізацыі пастановай ЦК ВКП(б) яшчэ наперадзе.

Настаўніцкаў раёна слаба ўягваюць у грамадска-палітычную работу. Праўда, асобныя настаўнікі прымаюць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці. Нямаць ёсць прыкладаў, паказваючых, што настаўнікі з'яўляюцца актыўнымі грамадскімі работнікамі, але ўвага да іх з боку мисювых партыйных і савецкіх арганізацый недастатковая.

Настаўнік — гэта савецкі інтэлігент. На жал, з боку раённых арганізацый нягледзячы на іхнія агартлівыя адносіны да настаўнікаў, нас амаль ніколі не збіраюць, каб пагаварыць з намі аб нашай рабоце, аб нашых запросах.

Маладыя настаўнікі адчуваюць вялікую патрбу ў кваліфікаваных навуковых лекцыях, але гэта зусім у нас не практыкуецца. Мы таксама рэдка чуем

даклады аб міжнародным становішчы і аб важнейшых падзеях у нашай краіне.

Ужо даўно час было б арганізаваць у раёне педагагічны кабінет, дзе настаўнікі маглі б атрымаць навуковую кансультацыю. Гэта пытанне не раз узнімалася на настаўніцкіх канферэнцыях, але так і асталося вісцю у паветры. Наркамасветы штогод адпуская па 10.000 рублёў на арганізацыю педагагічнага кабінета і штогод гэта сума спісваецца, як некарыстаная.

Раённыя арганізацыі вельмі слаба зацікаўлены ў правільнай і ўзорнай пастаўцы работы ў школе. Наша школа знаходзіцца ў 5-ці памяшканнях, прычым у кожным памяшканні налічваецца пэна. Пазакольную работу зусім няма дзе праводзіць, няма дзе размясціць фізічны і хімічны кабінеты, бібліятэку, займацца прыхадзіца ў тры змены. Усё гэта адбываецца на вучобе. Мы не раз хадайнічалі аб прадастаўненні для школы дадатковага памяшкання, але райвыканком ніякіх мер не прымае.

Многа яшчэ ёсць іншых пытанняў, патрабуючых тэрміновага вырашэння. Але раённыя арганізацыі яшчэ не павярнулі тварам да школы, да настаўніка. На працягу двух год, напрыклад, я не магу дабіцца пастаўкі пытання на пасяджэнні прэзідыума райвыканкома аб рабоце нашай школы. Больш таго, ніхто з райкома партыі, райкома комсомола і райвыканкома не загляне да нас у школу, хіба наша школа знаходзіцца зусім побач з гэтымі арганізацыямі. Уся школьная справа адлана на водку райана, да рэчы, неўкамплектаванага работнікамі і кіраўніцтва якога патрабуе чакаць шмат леташа.

Вялікі сталінскія клопаты партыі і ўрада аб нас, настаўніках. Гэтыя клопаты натхняюць на высокую якасцю навуковую работу. Мы аддаём усе свае сілы і веда, каб апраўдаць высокую і ганаровае званне народнага настаўніка. Але ў той-жа час мы патрабуем ад раённых арганізацый і Наркамасветы практычна дапамагчы нам у нашай штодзённай адказнейшай рабоце.

Е. М. БАРАДЗІН,
дырэктар багушэўскай сярэдняй школы.

Настаўнікі багушэўскай сярэдняй школы С. М. ПЯЧАТНІКАЎ спарод сваіх вучняў-выдатнікаў.

АПРАЎДАЕМ ВЫСОКАЕ ДАВЕР'Е

У нашым Навасельскім сельсавеце шэсць пачатковых школ і адна ясляўная сярэдняя. Гэтымі школамі ахоплены ўся дзевяць школьнага ўзросту. У школах сельсавета працуюць 20 настаўнікаў, з іх 7 з'яўляюцца настаўнікамі НСШ.

Скончылася першая чвэрць вучэбнага года. Мы на педагагічным савеце і на агульным сходзе настаўніцкага сельсавета падагулілі вынікі сваёй работы. Атрыманія паказальнікі даўба не могуць задаволіць нас. Па НСШ дасягнута ўсяго толькі 80 проц. паспяхоўнасці. У пачатковых школах паказальнікі некалькі вышэй, але і яны сведчаць аб тым, што ў рабоце настаўнікаў яшчэ не выкарана старая прывычка да «сраскачкі» ў пачатку вучэбнага года, што мы не прыклілі адраў усе намаганні, каб дабіцца высокай якасці вучэбнага года. Настаўніцкі калектыў сельсавета рашыў улічыць дапушчаныя недахопы і памылікі в тым, каб у другую чвэрць вучэбнага года ні адна школа не мела непаспяваючых.

Адным з залогў таго, што мы даб'ёмся лепшых поспехаў, з'яўляецца разгорнутая ў апошні час у нашых школах барацьба за ўзорны ўрок. У НСШ настаўнікі сістэматычна б'юць адзін у аднаго на ўроках, робяць заўвагі, дапамагаюць знішчаць недахопы. Практыкуюцца часта адкрытыя ўрокі, на якіх прысутнічае амаль увесь настаўніцкі калектыў. Такія ж адкрытыя ўрокі практыкуюцца і ў пачатковых школах. Гэта дапамагло нам магчымаць выявіць шмат недахопаў у пастаўцы школьнай работы наогул.

Большасць настаўніцкаў нашага сельсавета — моладзь, нядаўна вышэйшая са сцен педагагічных навуковых устаноў. Кожны з настаўніцкаў прадаўжае сваю дэлебную адукацыю, з'яўляючыся завочнікам ў педінстытутах. Савецкі настаўнік — гэта не толькі майстар сваёй справы. Гэта, перш за ўсё, грамадзянін сацыялістычнай радзімы, кроўна звязаны з жыццём свайго народа, а сярод іх якога ён вышаў. Адчуваючы гэта, хочацца аддаць усяю энэргію, усе сілы, каб апраўдаць сваё ганаровае званне, выхоўваць юнае палаченне сацыялізма так, як гэта патрабуе партыя, народ, вялікі Сталін.

А. Т. ІВАНЬКОВІЧ — настаўнік навасельскай НСШ.

Г А Н А Р У С Я С ВАЁЙ ПРАФЕСІЯЙ

25 год я працую настаўніцай. З іх чатыры годы мне прышлося працаваць у старыя практычны час, калі народны настаўнік, асабліва сельскі, быў прыніжан, пазбаўлен палітычных і ўсіх чалавечых праў.

Памятаю такі выпадак. Гэта было ў 1915 годзе, у паліскай школе, Сонненскага раёна. У адзін дзень да нас у школу з'явіўся сельскі поп Касандзеў праверыць стан вучобы. Прыйшоў і да мяне ўрок.

— Дзе знаходзіцца бог? — пытае ён у аднаго вучня.

— Здаецца, на небе, — адказаў той.

Поп вельмі разгневаўся. Алкас вучня яго ніяк не задаволюў. Тут-жа я атрымала вымову ва дрэннае выхаванне вучняў.

У вясніцэ канула гэта праклятая мінулае, калі дзіцой калектыў ўсімі багамі і іншай рэлігійнай атрутай. Мы, настаўнікі, вярзав з горадско правадзем асучасную навуку, вырашчаем для нашай краіны пісьменных, усеабокова развітых, адукаваных грамадзян.

Народны настаўнік — гэта гучыць горада. Настаўнік ажурна вялікімі клопатамі і ўвагай з боку партыі, ўрада і ўсёй нашай савецкай грамадасці. На гэты сталінскія клопаты я адказваю ўзорнай пастаўкай выхаватцкай работы, укладваю ў сваю педагагічную работу не толькі свой вопыт і веда, але і гаворыцца, і ўсю сваю душу.

Я выду чвэрць клас. З пачатку вучэбнага года ў мяне было многа адстаючых вучняў. Сёння ёсць толькі тры вучні, якія адстаюць па пісьмовай рабоце. З 18 вучняў майго класа — 5 выдатнікаў і 7 вучанца на добра. Я паставіла сабе заду, каб у другой чвэрці ў мяне не было ні аднаго адстаючага. Пасля вучэбнага дня я дэталёва займаюся з адстаючымі, часта бываю ў іх дома, гавару з іх бацькамі, даю ім парадзі.

Добра адчуваеш сябе, калі бачыш добрыя плады сваёй работы. Я нядаўна сустрэла майго былога вучня Алама Сліжа. Ён ужо сёння сам настаўнік. Мой былы вучача Міхал Трэпчанок ужо скончыў Горыцкую акадэмію і працуе ў адным з даследчых інстытутаў. Многа маіх вучняў вярзав аграномамі, урачы, інжынерамі, прымаюць актыўны ўдзел у нашай вялікай сацыялістычнай будоўлі.

Я многа працую над сабой. Чытаю журналы, кнігі. Зараз з прагнасцю ўжываюся да вивучэння гісторыі нашай партыі. Дрэннае толькі тое, што няма ў нас добрай кансультацыі. Пры вивучэнні гісторыі партыі сустракаюцца неразуменныя пытанні. Добра, калі сустрачеш таварыша, які можа растлумачыць, а бывае, што і таварыш не ведае. Кансультацыйна патрэбна ў абавязковым парадку.

Старуюсь ўсяляк дапамагчы ў рабоце маладым настаўніцкаў. Абуваю іх правільнаму метду выкладання, наладжваю дзесяціліны ў класе, перадаю ім свой багаты вопыт школьнай работы.

У школах нашага сельсавета мы ўвалялі ў практыку сістэматычнае ўважэнне наведвання ўрокаў. Практыкуюцца адкрытыя ўрокі, на якіх прысутнічаюць настаўнікі суседніх школ. Такім шляхам мы арганізоўваем абмен вопытам, змагаемся за ўзорны ўрок, дапамагаем адзін аднаму знішчаць недахопы.

Вельмі пажадана было б бачыць у сабе ў школе прадаўцаў раённых арганізацый. У сельсавецкім калгасе з раённага цэнтру прызначаюць чэскае, а ў школу — не заглядаюць. А патрэбна было б не толькі заглядаць, але і добра авалодзіцца з работай школы, а настаўніцкалі — іх бытам і жыццём. Гэта пайшло б толькі на карысць важнейшай справе — выхаванню нашай савецкай дзятвы.

Быць савецкім настаўнікам — гэта вялікае пчасце. Прыёма і радасна бачыць, як у савецкай школе з калгаснай дзятвы вырастае саўзнае пакаленне будаўніцкаў камуністычнага грамадства. У адукаванні таго, што ты выхоўваеш гэтае пчаслівае пакаленне, заключаецца бізнесная радасць і горадсць.

В. Г. НЕЧАЕВА — настаўніца углоўскай пачатковай школы.

ДА ПАМАГЧЫ ПЛАДЫМ НАСТАЌНІКАМ

Настаўніцкі калектыў нашай ляднёвай ясляўнай сярэдняй школы складаецца выключна з моладзі. Гэта не савецкая інтэлігенцыя — кроў ад іх, плоць ад плоти работчы і сяляны. Усіх нас выхавала партыя Леніна і савецкага ўрада. Асвету мы мелі ў паслякастрычніцкі перыяд. Мы працуем? Як мы апраўдаем сваё званне народнага настаўніка і кае давер'е, якое аказвае нам вярх і ўрад?

Лікую ўвагу мы аддаем пазакольна-рабочае. Пасля вучэбнага дня мы зможам з непаспяваючымі вучнямі ў раз тлумачым пройзены матэрыял. На ўроках мы таксама вядуць у аднаго непаспяваючым. Паміж імі заключаны сацыялістычныя дамы на ўзаемную дапамогу. Выдатчы вучобы і добра паспяваючы аказваю практычную дапамогу большым, дапамагаюць ім падрыхтоўваць ўрокі.

Вярзав разгарнулася сацыялістычна-спарбніцтва і паміж настаўнікамі і вучнямі абавязавальствам з'яўляецца: добрае прынасьненне вучням блага матэрыяла, максімальнае нястанне няглядных дапаможнікаў, зная падрыхтоўка да ўрокаў, навіне ўроках яркімі прыкладамі з палітычнага будаўніцтва, павышэнне сваёй асабістай кваліфікацыі.

У пачалі куды больш увагі аддаём уважаму школы і сямі. Мы наведваем бацькоў, праводзім з гутаркамі аб метадах выхавання дзіцяці і аб той дапамозе, якую павінны аказваць сваім дзецім пасляковай вучобе. Сувязь з бацька-дапамагае нам у барацьбе за павышэнне.

Настаўнікі прымаюць актыўны ўдзел у грамадскай і палітычнай рабоце. Я асабіста прызоджу гутаркі з асінікамі аб міжнародным становішчы і важнейшых падзеях унутры краіны. Настаўнік тав. Шафаранскі з абаронным гуртком, кіраваным кіруе настаўніца тав. Салаўёва-фотатуртком — настаўніца Сідарова ўсе настаўнікі ўдзельнічаюць у калгаснай рабоце ў калгасе.

Усе настаўнікі ўдзельнічаюць у працяжы ў школе, павышаючы сваю кваліфікацыю, мы таксама павышаем і ў палітычную асвету. Праўда, гурткі-адукацыі, якія існавалі да апошняга часу, нас не задавальнялі. За мямі бярэм курс на самастойную работу над новым падручнікам па гісторыі партыі і тэорыі класікаў марксізма-ленінізма. Але нам неабходна дамога. Мы яшчэ не забеспечылі поўнае падручнікам. Кваліфікаваная кансультацыя таксама не арганізавана на месцы, ні ў раённым цэнтры.

У расцпе з кожным днём і месцамі. Выраслі і нашы запросы. Мы на вядуць патрбу ў метадычнай кансультацыі. У нас няма. Нас дрэнна спонсваюць метадычнай літаратурай. У раённым цэнтры ў нас даўно не было арганізаваць метадычны калектыў.

Адвядоляць вимовыя доўгія вечары. Нам скарысць свой адпачынак і школьнай бібліятэцы кнігі для дзіцячых вельмі мала. Ужо ўсе яны пчатыны. Пры кае-чыталісь боць поўны дзесятыя братур, якія нас ніяк не задавальняюць. Кіноааршыны атрымліваюць рэдка, у лепшым выпадку не шч аднаго разу ў месяц, а бывае і раз у 2—3 месяцы. Клуба няма ні ў школе, ні пры калгасе.

Кожна прывесці шмат прыкладаў, хатна-вучэбных пагардлівых адносінаў інтэлігенцыі з боку раённых арганізацый. Мы, напрыклад, адчуваем вялікую патрбу ў кваліфікаваных навуковых лекцыях Вялікае жаданне ёсць у нас таксама наведваць кваліфікаваных спецыялістаў па міжнародных і на іншых тэмах. Гэтага ў нас няма. Аб тым, як арганізаваць карысны, культурны пачынак настаўніцкаў, у раёне яшчэ не было падумаў.

Раённыя арганізацыі павінны больш надаваць увагі народнай асвете і настаўніцкаў.

П. І. КУРЫЛЕНАК — настаўнік ляднёвай НСШ.

У МЯНЕ НЯМА НЕПАСПАВАЮЧЫХ

У савецкай школе я працую дзевяці год. Заўсёды я прытрымліваюся той думкі, што сорамна савецкаму настаўніку, ажурнаму такімі вялікімі клопатамі партыі і ўрада, даваць брэх. 12 год я працаваў настаўнікам пачатковай школы. Потым савецкага ўрада прадаставіла мне магчымаць скончыць педагагічны інстытут, атрымаць вышэйшую асвету.

Апошнія тры годы я выкладаю фізіку ў 6—10 класах багушэўскай сярэдняй школы. За гэты час я дабіўся таго, што па майму прадмету няма непаспяваючых. Ва ўмовах нашай школы настаўнік — гэта цэнтральная фігура. Калі дрэнна вучацца дзеці, калі ёсць шмат непаспяваючых — у гэтым пачкам вінават настаўнік, бо выключна ад яго залежыць паспяхоўнасць вучняў. Савецкая дзятва — гэта пчаслівае, жыццерадаснае пакаленне, вельмі зольнае і прагне да ведаў. Вучыцца, таку дзятвару — вялікая радасць і гонар.

У рабоце кожнага настаўніка, як і ў майго, пачепах залежыць ад любві да педагагічнай справы, ад любві да нашай слаўнай дзятвы, ад упорнай работы над павышэннем уласнай кваліфікацыі, над павышэннем свайго культурнага і палітычнага ўзросту. Гэта я памятаю заўсёды і ніколі не лічу, што мая падрыхтоўка з'яўляецца зарочанай. Наадварот, я уважліва сачу за навінкамі літаратуры па майой спецыяльнасці, чытаю метадычны літаратуру, абменьваюся вопытам з іншымі настаўнікамі.

Рост настаўніка, як майстра педагагічнай справы, непарывуна звязан з яго агульна-палітычным ростам. У руках настаўнікаў ёсць зараз такі выдатны падручнік па ўзнашчю свайго палітычнага ўзросту, як «Кароткі курс гісторыі партыі». Гэты падручнік з'яўляецца нашай настольнай кнігай. Я ўжо ўвайся за вивучэнне гісторыі партыі і шырока скарыстоўваю перакрыніцы — тэорыі класікаў марксізма-ленінізма. Вивучэнне гісторыі партыі, авалоданне большавізмам узніме не толькі тэарэтычны ўзровень настаўніка, але і яго педагагічны майстарства.

С. М. ПЯЧАТНІКАЎ — выкладчык фізікі.

Настаўніца углоўскай пачатковай школы Багушэўскага раёна В. Г. НЕЧАЕВА.

Настаўнік навасельскай ясляўнай сярэдняй школы Багушэўскага раёна А. Т. ІВАНЬКОВІЧ.

СЕЛЬСКАЯ ДЗЕСЯЦІГОДКА

З ВАГОНАЎ ранішніх паяздоў, што спыняюцца на станцыі Замасцотча, штодзень збіраю ажуўлена, эвонкагалося гурба юных пасажыраў. У туманнай цішы літавадзёўскай раіны разлацоцца іх эвонкія галасы, омекі гомні. З партфельчыкамі, ранцамі, оумкамі ці проста з кнігамі пад пахай яны накіроўваюцца вуліцай на ўскраіну вёскі да прасторнага новага будынка з шырокімі светлымі вокнамі, з прыбраным чыстым дваром. Тут ампліацыя Замасцотскага поўнага сярэдняга школы.

Яшчэ не рассяваюцца ранішнія аэрокі, як ажывае ўжо будынак школы, завуляюцца жывай, неўгамоннай дзятварой. Гату школу наведвае 578 вучняў. Адны олучу поевалом з оувельных паўстанцаў, другіх з аддалёных паселішчаў падвозяць калгаснікі, трэціх з бліжэйшых калгасаў дабіраюцца пехатой. Надзвычайна прагнасць да ведаў акрыляе калгасных дзяцей штодзень ні на асеньні дажджам, ні на студзеньскіх завірхуі, ні на вяснаву беедараж.

Ім савецкага ўрада адкрыла магчымаць на месцы атрымаць сярэдняю асвету. Пудовыя перспектывы выраоўняюцца перад гэтым юным пакаленнем, не ведаўшым ні прыгвету, ні вдзека, выраштым пад сонцам краіны сацыялізма, ажурнаым штодзённымі клопатамі і ўвагай. У групах вучняў, ідучых на аэарыі, вылучаюцца рэзлыя юнакі і дзятвчаты.

Дзесцікласнікі — з невагонай заідарасцю паказвае на іх малыя, трымаючы ў руцэ ажурнага загорнутыя ў газету кніжкі.

У школе дзесці клясы існае першы год. Упершыню вясной 1939 году школа выпуская са сваіх сцен 22 чалавекі з закончанай сярэдняй асветай. Яны ўсе — дзеці калгаснікаў і мясцовых служачых, у пераважнай большасці комсомольцы. Гэта невялікі калектыў нашай савецкай моладзі, шчыльна

спяяны паміж сабой, працавіты і дружны. У вольныя хвіліны, гаворачы пра свой будучы жыццёвы шлях, яны дэлаюцца сваімі марамі, і кожны з іх уяўляе, што любая мар ва ўмовах сацыялістычнага радзімы пры жаданні будзе адзельсёна.

Настаўную вясню я сустраю ў сценях ваянонай школы, — упэўнена заўважае Олег Рызукіч.

Мяне-ж больш вабіць прафесія інжынера-канструктара, — вэжа Коля Салаўёў.

Ды ці мала ёсць цікавых прафесій і спецыяльнасцей! — перабывае Ліза Слеманова, саватар школьнага камсамольскага камітэта. — Мне, напрыклад, кацэлас-б быць лётчыцай.

Але перш за ўсё, — дадае яна, — я думам аб тым, як-бы на выдатна окончыць дзесціы клас.

Будучыня кожнага з дзесцікласнікаў звязана з тым, як школа падрыхтавала іх да ўступлення на шлях самастойнага жыцця, як выхавала яны ў іх якасці аднаго будаўніцка сацыялізма. Вялікая адказнасць клязца на настаўніцкі калектыў за выхаванне гэтай дзятвы, за іх будучыню. Для таго, каб школа штогод давала поўнаценныя падрыхтаваныя выпускі, павінна быць выдатна наладжана вучоба ва ўсіх класах, пачынаючы ад першага і канчаючы дзесціым. Гэта залежыць перш за ўсё ад саміх настаўнікаў і ад той увагі, якой ажурна сельская дзесцікласніка з боку раённых арганізацый і Наркамасветы.

Ад пачатку вучэбнага года прайшоў тры месяцы. Палагулены вынікі першай чвэрці Паказальнікі вучобы дадзі на яшчэ не вылітаны: 87 процантаў паспяхоўнасці. У школе вольмі мала вучача-выдатнікаў і зусім няма настаўнікаў, які-б па сваіх дысцыплінах не мелі ні аднаго непаспяваючага. На-

стаўніцкі калектыў школы складаецца пераважна з моладзі, сярод якой толькі некалькі чалавек з вышэйшай адукацыяй. Настаўнікі любяць сваю справу, укладваюць у яе многа намаганняў, самі вучацца завочна, але большасць з іх нехалае яшчэ вопыту і, галоўнае, нехалае дапамогі і кіраўніцтва.

Мы гутарым з настаўнікамі, вучнямі. Выяўляюцца шмат налізэнняў, хваляючых іх пытанняў, школа яшчэ многага не мае. Вядна абсталяванне школьнага кабінета фізікі і хіміі, асабліва для вучняў старэйшых класаў. Не наладжана справа з забеспячэннем падручнікамі і пісьмовымі прыладамі. У школе слаба разгорнута пазакольная работа з вучнямі. Многія пытанні не могуць быць вырашаны без удзелу раённых арганізацый. Але раённыя арганізацыі менш за ўсё цікавяцца становішчам школ.

У раёне наша школа знаходзіцца на вёскіх вогнішчы, — расказвае дырэктар школы С. Ф. Новікаў. — Звычайна, мы толькі бачым праязджаючых міма школы машыны з раённымі кіраўнікамі, а па нас ні з райкома партыі, ні з райвыканкома ніхто не заглядае, ніхто не папшывае жыццём школы, работай настаўніцкаў.

Настаўнікі тут прадастаўлены самі сабе, — дадае выкладчык матэматыкі, адзін з старэйшых педагагаў школы В. А. Шарбінкі. — У раёнае працую толькі адзін работнік, ён, араўмуема, не можа забеспечыць усеабокова кіраўніцтва школамі. Між тым, ці мала ў нас узнікае пытанняў і пугаўнай пастаўкі школьнай работы і па метадычых выкладаннях. Метадычна-на-жа літаратуры вельмі і вельмі мала, яе мала і добрых праграм па цэламу ряду дысцыплін.

Арганізацыйны абмену вопытам, су-

вязваю паміж школамі, забеспячэннем сельскіх школ метадычным кіраўніцтвам даўно павінен быў заняцца Наркамасветы БССР, — кажа малады выкладчык рускай мовы і літаратуры Е. І. Трышчак.

Настаўнікі поўны жадання прыкліцаць ўсе сілы да таго, каб дабіцца вялікіх паказальнікаў у рабоце школы. І паміж імі, і паміж вучнямі арганізацыйна сацыялістычнае спарбніцтва. Непаспяваючы вучні астаюцца пасля ўрокаў для індывідуальных заняткаў з настаўнікамі. Сістэматычна наладжваюцца кансультацыйныя вучыць па найбольш адкавых дысцыплінах.

І мы даб'ёмся, — заўважае настаўніцкі калектыў, — каб да канца вучэбнага года школа не мела ні аднаго другадзёніка, каб за наш першы выпуск не прышлося чырванец нам — настаўнікам.

У школе этаканцавацца вучэбны дзень. З класаў шумлівымі натоўпамі высыпае дзятва. Радасна глядзецца на вясёлыя, румяныя твары, слухаць эвонкагаласы дзіцячых гавар. Адвечоркам тут таксама фудзе ажўўлена і шумна. Гурткі мастацкай самадзейнасці рыхтуюцца да чарговага школьнага вечара. Адбываюцца зборы поперекіх атрадаў. У асобных класах групкамі займаюцца з настаўнікамі адстаючыя вучні. Жыццё школы напоўнена багатам і рэвнстатным аместам.

Вялікая радасць быць настаўнікам савецкай школы, — заўважае В. А. Шарбінкі, — выхоўваць нашу пчасліваю дзятвару, глыбока алароную, адзольную, дастойную амену старэйшаму пакаленню будаўніцкаў сацыялізма.

Дзесцікласніка на вёскі — будынае сягонне савецкага школьнага будаўніцтва, і да яе павінна быць прадуўлена максімум увагі мясцовых партыйных і савецкіх арганізацый і, перш за ўсё, органаў Наркамасветы БССР.

Т. ХАДКЕВІЧ.

ЗАМЕЖНІ ДРУК АБ ПЕРАГАВОРАХ тав. ЛІТВІНАВА З ГРЖЫБОУСКІМ

ВАРШАВА 27 лістапада. (ТАСС). Усе польскія газеты на відміну місяці і пад відміну загаломі змяцілі сёння паведамленне Польскага телеграфнага агенства аб выніках перагавораў паміж Народным Камісарам Заможных Спраў тав. Літвінава і польскім паслом у Маскве п. Гржыбоўскім.

сваёму паслу ў Маскве ўступіць у перагаворы з Літвінавым з тым, каб дазе суходня дзяржавы — Савецкі Саюз і Польшча — змаглі ў выпадку патрэбы выступіць узгоднена. У гэтым — сэнс новай дэкларацыі, якая толькі-што апублікавана.

Газета «Се суар» друкуе тэлеграму з Масквы, у якой адзначаецца, што перагаворы паміж тав. Літвінавым і польскім паслом былі пачаты на ініцыятыве польскага ўрада, выказваюча жаданне «высветліць стан адносін паміж Савецкім Саюзам і Польшчай». «Савецкі ўрад, — прадаўжае газета, — спрыяльна аднёсся да гэтай ініцыятывы».

ПАРЫЖ, 28 лістапада. (ТАСС). Французскі друк шырока каментуе паведамленне аб выніках перагавораў тав. Літвінава з польскім паслом у Маскве Гржыбоўскім. Газеты пішуць, што гэтыя перагаворы азначаюць пачатак збліжэння паміж Савецкім Саюзам і Польшчай. Большасць газет гэту тэндэнцыю расцэньвае станоўча. Газеты пішуць, што на пазіцыю Польшчы, мабыць, зрабілі ўплыў германскія працэсы на ўсходзе Еўропы.

Правая газета «Орп» піша: «Польшча збліжаецца з Масквой. Сама Польшча падтрымала ініцыятыву гэтага збліжэння. Было-б добра, калі-б у Парыжы вынеслі з гэтага адвадны ўрок, пакуль ішчы ёсць час».

Газета «Фігаро» друкуе тэлеграму свайго маскоўскага карэспандэнта, у якой сцвярджаецца, што «польскі ўрад адлучае асабіста на лёс польскага карыялыра. У гэтых умовах усім натуральна, што Польшча імкнецца да збліжэння з Савецкім Саюзам».

Габрыэль Пэры ў «Юманітэ» піша, што паведамленне аб перагаворах тав. Літвінава з Гржыбоўскім з'яўляецца актам буйнага значэння ў справе абароны міру.

Пэры адзначае далей, што «у час еўрапейскага крызіса, у верасні месяца, Савецкі Саюз быў адзінай дзяржавай, якая аставалася да канца вернай падпісаным дагаворам».

Пагадненне з Польшчай, дасягнутае Савецкім Саюзам, сведчыць аб тым, што цвёрдасць Савецкага Саюза, яго імкненне выканаць падпісаныя дагаворы збліжаюць з Масквой усіх тых, хто апасаюцца магчымасці якой-небудзь агрэсіі».

«Перагаворы, якія мелі месца ў апошні час паміж Народным Камісарам Заможных Спраў Літвінавым і польскім паслом у Маскве Гржыбоўскім, і маюць аб выніках гэтых перагавораў з'яўляюцца выразнем пастаяннай і змяняльнай волі абодвух урадаў рэгуляваць свае ўзаемныя адносіны на падставе існуючых дуржаковых дагавораў і ляжыцца іх вызначэння. Гэта дуржаковыя тэндэнцыі стварае дастатковую гарантыю для стабільнасці адносін паміж двума суседнімі дзяржавамі».

Польскія газеты змяцілі паведамленне пад наступным вылікі загаловамі: «Газета польска» — «Павярджэнне трываласці польска-савецкіх дагавораў»; «Экспрэс параны» — «Пакт аб ненападзе — дастаткова і трывала гарантыя мірных адносін паміж Польшчай і СССР. Пашырэнне гандлёвых абаротаў і ліквідацыя пагранічных інтэлектаў»; «Кур'ер параны» — «Дагавор аб ненападзе гарантуе непадрыхаванасць адносін паміж Польшчай і СССР»; «Польска збройна» — «Польска-савецкі дагавор астаецца ў сілу. Прыжмы адносін абодвух урадаў да пытання аб павелічэнні гандлёвых абаротаў і ліквідацыі пагранічных інтэлектаў»; «Кур'ер польскі» — «Стабільнасць адносін паміж Польшчай і СССР».

Аналагічныя загаловы змяшчаны амаль ва ўсіх газетах.

ПАРЫЖ, 27 лістапада. (ТАСС). Вячэрні друк прадаўжае адгукі на паведамленне аб выніках перагавораў тав. Літвінава з польскім паслом у Маскве Гржыбоўскім.

Газета «Энтрансіжан» піша, што ўказанае паведамленне з'яўляецца дакументам выключнай важнасці. Адзначаючы апасенні Польшчы з погляду германскіх працэсаў на ўсходзе Еўропы, газета піша, што «без сумнення па гэтай прычыне польскі ўрад даў загад

ПАВЕДАМЛЕННЕ ГЕРМАНСКАГА АГЕНЦТВА

БЕРЛІН, 26 лістапада. (ТАСС). Германскае радыё перадало наступнае паведамленне з Прагі: «Грніцы паміж Чэхаславакіяй і Польшчай у сучасны момант канчаткова ўстаноўлены. Пагранічная лямаркавая камісія заканчвае сваю работу 26 лістапада. Некаторыя невялікія участкі рэіна Чэхіа, якія па перададзенаму пагадненню павінны былі адыйці да Польшчы, зноў звернуты Чэхаславакіі. У сваю чаргу, невялікія тэрыторыі Чэхаславакіі, не прадугледжаныя ў ранейшым пагадненні, перададзены Польшчы. Прадаўжаюцца перагаворы па пытанню аб двух участках чэхаславакіі тэрыторыі размерам кожны, прыкладна, каля двух квадратных кілометраў. Раёны, уступлены Польшчы, будуць заняты польскімі войскамі 27 лістапада».

РЭПРЭСІІ СУПРОЦЬ БАСТУЮЧЫХ РАБОЧЫХ У ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 27 лістапада. (ТАСС). У сувязі з аб'яўленнем забастоўкі пратэста супроць навадзчайных дэкрэтаў, з адзінацця заводаў на падставе ўзвешчанага «сабога рэжыма» зволена 2.800 рабочых-металістаў.

Учора парыжскія трыбуналы прыгаворылі дзесяткі рабочых заводаў Рэйно да турэмнага зняволення тэрмінам ад 10 дзён да двух месяцаў за «супраціўленне, аказанае паліцэйскім уладам».

24 лістапада ў Калоннай зале Дома саюзаў (Масква) адбылося ўрачыстае пасаджэнне, прысвечанае міжнароднаму праграмаму дзіда і 40-годдзю адкрыцця радэя і Марыя Кюры. На здымку (алея злева направа): загадчык апаратаў лабараторыі інстытута рэнтгеналогіі і радыялогіі В. В. Дзякоўскі, вясенні дырэктар інстытута І. Д. Падлішук і прафесар-ордынатор С. С. Вейсборд дз рэнтгенаскага апарата.

НОВАЯ КАЛГАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА

РЭЧЫЦА, (Спец. кар. «Звязды»). Да ўсёнароднага свята — Дня Сталінскай Канстытуцыі — пры Доме сацыялістычнай культуры калгаса імя Літвінава, Азерскага сельсавета, адкрыта сталежарная бібліятэка, якая атрымлівае 2 тыс. тамоў кніг. Ужо набыты творы Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна, творы Горкага, Пушкіна, Ноўвасіава, дзіцячая літаратура і т. д. Па сваёму абсталяванню гэта будзе самая ўзорная ў раёне калгасная бібліятэка. Для яе адведзены два ўтулыя пакоі, якія ўпрыгожваюцца бюстамі, мастацкімі карцінкамі, занавесамі, кветкамі, дэкарацыямі. У адным з пакояў абсталяваецца чыталня.

ПЕРАДАВЫ ЛЕСПРАМГАС

25 лістапада асіпаўскі леспрамгас дзатэрмінова выканаў галавы план па лесавывазах. Усяго вывезена 183 тысячы кубаметраў лесу. Калектыў леспрамгаса абавязваўся да канца года даць вышэй плана яшчэ 15 тысяч кубаметраў драўніны. На лесаўчастках разгарнулася сацыялістычная спаборніцтва за хутэйшае выкананне ўзятых абавязаванасцей. Рабочыя і служачыя дубраўскага леспункта дастойна сустракаюць вялікую галавіну Сталінскай Канстытуцыі.

Лесапункт выканаў план чапвертага квартала на 140 проц. Лепшыя стаханавцы-лучысты тт. Барыскі, Трыбушэўскі і іншыя выконваюць сваю норму на рубцы лесу на 100—180 проц. Возчык т. Чыглейчык дае сістэматычна дзве з палавінай нормы за дзень.

Значна павысілі сваю выпрацоўку шэферы градыянскай аўтабазы. Тыз. Лінік выконвае сваю норму на 211 проц., т. Ліновіч — на 198 проц., жаячына-шофер т. Касценкова Даша — на 135 проц.

АБ ПЕРАМОЖЦАХ І ПЕРАМОЖАНЫХ

Закончыўся турнір васьмі. Пачатка для ўсіх із першых двух месяцах аказаліся Керэс і Файн. Загада прадаўжаць такіх рэзультат было амаль немагчыма. У Керэса да Амстэрдамскага турніра была цвёрда ўстанавіўшаяся рэпутацыя громайстра рэзка атакуючага стылю. Яго імкненне да атакі, часам недастаткова абгрунтаванае, нягэтка прыводзіла да сумных рэзультатаў. Вядома было таксама, што Керэс не вытрымлівае труднай пазіцыінай барацьбы і што абарона з'яўляецца яго слабым месцам. Бліскачая перамога Керэса ў Зюмерінгу — Балене ў 1937 годзе не здавалася пераханаўчай. Занапта многа падарона сталяўшых партый эстонаскаму громайстру ўдалося звесці ўнічыю і нават выйграць. Такаа аднабоккая ігра не магла прывесці паўсюду ў турніры амстэрдамскага састава. Да шахматаў дзіаметральна-проплетлага стылю адносілі Файна. Аднакця належыя яго тэхніцы, усе чакалі, што Файн недастаткова агрэсіўны для таго, каб дасягнуць перамогі ў барацьбе з моцным праціўнікам. Яго практычны «амерыканскі» стиль ігры страхаваў ад паражэнняў, але, звычайна, прыводзіў да перамож у рэзультата памылак праціўніка. Здавалася, што раз у Амстэрдаме памыліцца няма каму, то і чакаць выйгрышаў ад Файна не прыходзілася.

Пятэне турніра абвергла ўсе гэтыя меркаванні. Керэс змог папоўніць свой стиль стылем Файна, у той час як Файн многае запазычыў ад Керэса. У рэзультата «спакойны Файн» мае найбольшую колькасць рэзультатыўных партый — 6 выйгрышаў, 3 пройгрышы пры пачынічых, а «атакуючы Керэс» — усяго 3 выйгрышы, ні аднаго пройгрыша і 11 нічыіх. Відаль, у такой рознабаковасці, лапоўнячай выдатнай спартыўнай фарміі, заключачаецца сакрэт поспеху Файна і Керэса.

На трэцім месцы, адстаўшы на ачко ад пераможцаў, аказаліся Батвінік. Пасля няўдачы ў першых туры, савецкі громайстар павольна, але няўхільна паліпшаў сваё турнірнае становішча і даваў сабе моладзь — Пауль К. Раубен Файн і Міхал Батвінік. Гэтыя дзевяці партыйныя шахматысты лангамоу прышла і малодшчы «старыкам», прышося пацясніцца. Я маю намер прыпыніць удзел у тэаічных вялікіх міжнародных турнірах. Не пакінуў я таксама думкі сустрачыся з Алехіным, каб намераілі сіламі ў барацьбе за званне маіша шахматыста свету. Астае толькі за Алехіным.

Турнір пачаўся, што зараз у шахматным свеце няма «экстра-класа», шахматыста, які-б на галубу пераходзіў астатніх. Чэмпіён свету не даказвае, што гэты тытул значыцца раз — мацнейшы шахматыст.

С. БЕЛАВЕНІ, чэмпіён Масквы, майстар СССР

ГУТАРКІ З УДЗЕЛЬНІКАМІ ТУРНІРА

Пасля сканчэння міжнароднага шахматнага мату-турніра карэспандэнт ТАСС звязваўся па тэлефону з Амстэрдамам і гутарыў з удзельнікамі турніра.

М. БАТВІНІК

Закончыўшыся міжнародны шахматны мату-турнір быў арганізаван без уліку інтарэсаў яго ўдзельнікаў. Частыя перавезды стамлялі шахматыстаў. Часта прыходзілася аставацца без абедна, на гэта нехачала часу Натуральна, што такія ўмовы перш за ўсё сказаліся на іграхх старошаха накалення — Алехіна і Капабланка.

Пераможцы турніра Керэс і Файн паказалі добрую ігру. У Галаўдні шахматы вельмі папулярны. Нават у такіх невялікіх гарадах, як Гронінген, Пеле і Брала, у памяшканнях, дзе адбываўся турнір, абіралася многа глядачоў.

30 лістапада ў клубе, які носіць маімя, я дам сёнае адначасовае ігры ў шахматы на 25 дошках.

2 снежня выязджаю ў Бельгію, адтуль у родны Ленінград, па якім вельмі і вельмі засумавал.

Х. Р. КАПАБЛАНКА

Турнір мяне стаміў. Асабліва к канцу іграў мне было надзвычайна цяжка. З самага лепшага боку заракаментаваўся на ігры Керэса і Файна.

З самага лепшага боку заракаментаваўся на ігры Керэса і Файна.

З самага лепшага боку заракаментаваўся на ігры Керэса і Файна.

ДЗЕННІК

Сёння, у 7 гадзін вечара, у Доме партыі (пакоем № 20) адбудзецца кансультацыя ўрадаваму інтэрну ВКП(б).

Ураход сабодны.

Сёння, у 8 гадзін вечара, у Доме партыі (пакоем № 20) адбудзецца кансультацыя ўрадаваму інтэрну ВКП(б).

Ураход сабодны.

Сёння, у 7 гадзін вечара, у Доме партыі (пакоем № 18) адбудзецца кансультацыя ўрадаваму інтэрну ВКП(б).

Ураход сабодны.

30 лістапада, у 7 гадзін вечара, у партыянага (валянага зала), будзе прададзена для рабочых і савецкай інтэлігенцыі на тэму: «Абодзіна Еўропа пасля вясенняга пагаднення». Докладчык М. С. Гітэль.

Вык, абавязкі аднамога рэдакцыі Д. Т. ЛЕБЕДЗЕ

Кіноаатар «Чырвоная зорка» АД 29 ЛІСТАПАДА — ВІДЛІКІ ГУКАВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ «ВЯЛІКІ ГРАМАДЗЯНІН»

Усямерна скарыстайце самы танны від энергіі —вечер! НАБЫВАЙЦЕ ВЕТРАРУХАВІКІ

Ветраныя рухавікі могуць быць скарыстаны для механізацыі воднасабжэння ЖКФ і населеных пунктаў, а таксама для прыводу механізмаў.

Школы, клубы, дзіцячыя сады, фабзавуацныя, калгасы, піонерскія арганізацыі і бацькі! ЁЛКА — лепшы навагодні падарунак дзецям

ШКУРА СВІННІ — КАШТОУНАЯ СЫРАВІНА ДЛЯ СКУРАНОЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Калектыў супрацоўнікаў Упраўлення ашчэтка і дзяржаўнага БССР выказае сваё спачуванне ўраду і лютніку Украіны тав. БРЖЭЗОВСКАМУ П. М. на поведзе смерці яго МАЦЕРЫ.

ДА ВЕДАМА ПЛАТНІКАЎ АБВАЯЗКОВЫХ АКЛАДНЫХ СТРАХОВЫХ ПЛАЦАЖОЎ

БЕЛБРОДТЭАТ

30 лістапада 1938 г. ПАДПУНКТ МЕЛЬЗАВОДА № 3 Імя Дзержынскага ПА ПРЫЕМЦЫ ЗБОЖЖА ЗАКРЫВАЕЦА